

שבת דף כז

שאלה (מקור לשיטת רבא): ולרבא, דאמר: שלשה על שלשה בשאר בגדים איכא בינייהו, לרבי שמעון בן אלעזר - אית ליה, לתנא דבי רבי ישמעאל - לית ליה, שלשה על שלשה בשאר בגדים מנא ליה?

תשובה: נפקא ויקרא (יא) **מא כזא**, דתניא: **בגד - אין לי אלא בגד, שלשה על שלשה בשאר בגדים מניין? תלמוד לומר: או בגד.**

ויקרא פרק יא פסוק לב - שרצים
וכל אשר יפל עליו מהם במתם יטמא מכל כלי עץ או בגד או עור או שק כל כלי אשר יעשה מלאכה בהם במים יובא וטמא עד הערב וטהר:

אביי	רבא	
	או כזא (שרצים)	3X3 טפחים בשאר בגדים
או כזא (שרצים)	מנגעים	3X3 אצבעות בצמר ופשתן מטמא בשרצים
לא כי בנגעים יש חומרה של שתי וערב	כן	האם אפשר ללמוד מנגעים לשרצים?

קושי של רבא על אביי: נגעים לא יותר חמור משרצים כי אם היה יותר חמור, התורה היתה כותבת לגבי שרצים והיה לומד משם לנגעים
דחייה של דברי רבא (עיי' אביי): גם לשרצים יש חומרה – בכעדה ולכן לא היה אפשר ללמוד ממנה לנגעים

גילוי חדש לגבי תנא דבי ר' ישמעאל: אמר אביי: האי תנא דבי רבי ישמעאל מפיק מאידך תנא דבי רבי ישמעאל.

תנא דבי ר' ישמעאל הראשון	תנא דבי ר' ישמעאל השני	
הואיל ונאמרו בגדים בתורה סתם, ופרט לך הכתוב באחד מהן צמר ופשתים, מה להלן - צמר ופשתים, אף כל - צמר ופשתים.	כזא אין לי אלא בגד צמר ופשתים, מניין לרבות צמר גמלים וצמר ארנבים נוצה של עזים והשירין והכלך והסריקין - תלמוד לומר או כזא	
שאר בגדים אינם מקבלים טומאה	שאר בגדים מקבלים טומאה	הסתירה
שלוש על שלש אין בשאר בגדים	שלושה על שלושה יש בשאר בגדים	רבא
אף כל - לאתויי כלאים		רב פפא
אף כל - לאתויי ציצית		רב נחמן

קושי על רבא: והא רבא הוא דאמר שלשה על שלשה בשאר בגדים לרבי שמעון בן אלעזר - אית ליה, לתנא דבי רבי ישמעאל - לית ליה!

תירוצ' 1: הדר ביה רבא מההיא.

תירוצ' 2: ואי בעית אימא: הא - רב פפא אמרה.

קושי על רב פפא: כלאים, בהדיא כתיבי ביה (דברים כב) **לא תרכס שעטנז צמר ופשתים יחדו!**
תירוצ' 1: סלקא דעתך אמינא: הני מילי - דרך לבישה, אבל בהעלאה - כל תרי מיני אסור.
קושי על התירוצ' 1: ולא קל וחומר הוא? ומה לבישה, דקא מיתהני כולי גופיה מכלאים, אמרת: צמר ופשתים - אין, מידי אחרינא - לא, העלאה לא כל שכן!
דחיית דברי רב פפא: אלא, דרב פפא בדותא היא.

דברים פרק כב

(יא) לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו:

(יב) גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה:

קושי על דברי רב נחמן: ציצית, בהדיא כתיב (דברים כב) **לא תרכס שעטנז צמר ופשתים** וכתוב (דברים כב) **לא תעשה ציצית**!

מאתר של הדרן
הרבנית מישל כהן פרבר
www.hadran.org.il

תירוץ: סלקא דעתך אמינא כדרבא, דרבא רמי: כתיב (במדבר טו) **הכלל** - מין כנף, **וכתיב צמר** **ופשתי** **יחזיו** הא כיצד? צמר ופשתיים פוטרין בין במינן בין שלא במינן; שאר מינין, במינן - פוטרין, שלא במינן - אין פוטרין. סלקא דעתך כדרבא - קא משמע לן.

איזה בגד חייב בציצית

רב נחמן בר יצחק	רבא
צמר ופשתיים	כל בגד

עוד קושי על רב נחמן: אמר רב אחא בריה דרבא לרב אשי: לתנא דבי רבי ישמעאל מאי שנא לענין טומאה דמרבי שאר בגדים - דכתיב **או כסף, הכא נמי לימא:** לרבות שאר בגדים מ **אשר תכסה כה** **תירוץ:** ההוא לאתויי כסות סומא הוא דאתא, דתניא: **וראית את - פרט לכסות לילה. אתה** **אומר פרט לכסות לילה, או אינו אלא פרט לכסות סומא? כשהוא אומר אשר תכסה כה - הרי כסות סומא אמור, הא מה אני מקיים וראית את - פרט לכסות לילה.**
קושי: ומה ראית לרבות סומא ולהוציא כסות לילה?
תירוץ: מרבה אני כסות סומא - שישנה בראייה אצל אחרים, ומוציא אני כסות לילה - שאינה בראייה אצל אחרים.
עוד קושי: ואימא לרבות שאר בגדים!
תירוץ: מסתברא: קאי בצמר ופשתיים - מרבה צמר ופשתיים, קאי בצמר ופשתיים - מרבה שאר בגדים?

דיוק: אמר אבוי: רבי שמעון בן אלעזר וסומכוס אמרו דבר אחד. רבי שמעון בן אלעזר - הא דאמרן, סומכוס, דתניא, **סומכוס אומר: סיככה בטווי - פסולה, מפני שמטמאה בנגעים.**
התאמת דעת סומכוס לדעה תנאית אחרת: כמאן - כי האי תנא, דתנן: **שתי וערב מטמא בנגעים מיד, דברי רבי מאיר. ורבי יהודה אומר: השתי משישלה, והערב מיד, והאונין של פשתן משיחלבנו.**

